

La creació de la memòria

DAVID CASTILLO coordinador

ES
RITOTI
DES

Fa més de vint anys que Jordi Llavina col·labora a les nostres pàgines. Quan va arribar era jove, poc més de vint anys, i mantenia ja una disciplina i un rigor lingüístic inusuals. Des del primer moment ens vam adonar que seria un corredor de fons i que tenia coses a dir. Durant anys va ser crític oficial i paral·lelament va gestar una obra que conté algunes de les dades de la seva biografia vital i estètica. Avui Sam Abrams ens parla de l'últim llibre de Llavina, *País de vent*, que va obtenir el premi Vila de Martorell. També és notícia perquè acaba de sortir l'edició en asturià del seu llibre de contes *Londres nevada*, en versió de Ramón d'Andrés. *País de vent* comença amb uns versos que donen una idea de per on aniran temàticament els poemes: "He hagut de crear la meva memòria. Vinc d'una família que odia el passat". Els referents autobiogràfics tenen un contrapunt en la

visió de la natura, d'on Llavina extreu alguns dels poemes més inspirats, entre ells l'anomenat *Cireres ferides*, que és ple de les característiques notables de la

Jordi Llavina, llegint el pregó a Vilafranca PERE VIRGILI

seva obra: la precisió descriptiva, el to elegíac i la pietat. Dels seus llibres, és el que millor expressa el realisme i el menys formalista. No hauria de passar desapercebut perquè val molt la pena.

Continuant en el reialme dels escriptors de primera, volem esmentar la comentada entrevista amb Varujan Vosganian, escriptor romanès d'origen armeni que va publicar el nostre company David Portabella. Ens recorda la nostra subscriptora Enriqueta Anglada, germana de la poeta i narradora M. Àngels Anglada, que precisament aquesta escriptora va tractar el genocidi armeni a la magistral novel·la *Quadern d'Aram*, publicada per Columna el 1997 i traduïda a diferents llengües, entre elles l'armeni. És de justícia recordar els nostres escriptors, més encara quan es tracta de poetes de la qualitat de la malaguanyada M. Àngels Anglada. Precisament sobre els desastres del segle XX es basa el reportatge de J.M. de Sagarra a les centrals, amb motiu de l'estrena teatral el dia 12 de l'obra de Tadeusz Slobodzianek, a càrrec de Carme Portaceli. Poesia per vèncer l'horror. *

MOTELBARSTOW

RAFAEL VALLBONA

L'epopeia postmoderna

Tots els col·lectius humans se senten units al voltant de la seva pròpia epopeia. No hi ha ètnia o poble que no servi les gestes heroiques de la seva nissaga com el bé més preuat de la memòria. La poesia trobadoresca, les cròniques, la novel·la i, modernament, els mitjans de comunicació, són els transmissors d'aquest conjunt d'accions legendàries que conformen la tradició èpica d'un grup humà: els narren, llavors existeixen.

Des que a finals dels anys 20 l'esport es va convertir en un fenomen de masses, en part gràcies a la premsa que evoca les gestes d'herois com Pepe Samitier, Josep Gironès el *crack* de Gràcia o Marià Cañardo, el relat legendari d'un poble es mesura a través de les gestes dels seus esportistes. Així, l'autoestima d'un país inexistent es pot arribar a cotitzar ben amunt en la borsa de les civilitzacions.

Sebastià Masdeu (primer guanyador de la Volta a Catalunya), Josep Pérez Francès (guanyador de la primera etapa del Tour amb final a Barcelona), Miquel

A
A finals
dels anys 20
l'esport es
va convertir
en un
fenomen
de masses

Poblet, Josep Pessarrodona, Melcior Mauri, el mateix Cañardo, evidentment, Joaquim Purito Rodríguez o el malaguanyat Xavi Tondo, són els ídols de llegenda de la tribu d'afecionats al ciclisme. Les seves gestes han estat seguides per premsa, ràdio, TV, i ara internet, mitjans que construeixen un imaginari de lluita i patiment que ens esgarrifem fins a sentir el seu esforç com a propi i lligat íntimament al nostre avenir.

El 1987 Fede Etxabe era un d'aquests herois. Lluitador fins al final, potent, i un tot terreny, en aquella edició del Tour va vèncer en una de les etapes mítiques, la que acaba a l'Alpe d'Huez. Com un trobador de la cort, Javier García Sánchez, ciclista a l'ensens, va novel·lar la gesta a *El Alpe d'Huez* (Plaza & Janés), i va confegir un relat que ha esdevingut referència per a tots els que pedalem o els que seuen al sofà per mirar la transmissió del Tour. Les epopeies postmodernes es fan així. *

AVUITOCA... LLUÍS LLORT

El punt de vista

Qualsevol fet permet diversos punts de vista. Aquesta és la riquesa del pensament humà. Un pollastre fugia del pensament únic i va creuar la carretera. Recreem algunes lectures hipotètiques que n'expliquen el motiu. "Pel seu bé. A l'altra banda de la carretera hi ha la veritat" (Plató). "La naturalesa del pollastre l'empeny a creuar carreteres" (Aristòtil). "Ha creuat per culpa d'un excés de secrecions al pàncrees" (Hipòcrates). "I Déu va baixar del paradís i li digué: 'creua la carretera'. I el pollastre creuà i Ell va veure que això era bo" (Moisés). "Era històricament inevitable" (Karl Marx). "Que et preocupi per què el pollastre ha creuat la carretera mostra un sentiment d'inseguretat sexual latent" (Freud). "He tingut un somni en què tots els pollastres eren lliures per creuar la carretera sense haver de justificar-se" (Martin Luther King). "Juro damunt la Constitució que entre el pollastre i jo no ha passat res" (Bill Clinton). "El pollastre ha creuat manipulat pel PSOE, per anar a manifestar-se davant la seu del PP" (Rajoy). "Que sigui el pollastre qui creua la carretera o que sigui la carretera la que es mou sota el pollastre és relatiu al referencial" (Einstein). "El pollastre pot creuar debades, només el Mestre sap el soroll de la seva ombra darrere la paret" (Lao Tse). "I tot i això, creua" (Galileo). *